

Силабус освітнього компоненту

Міжнародний захист прав людини

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Освітньо-професійна програма – Право

Рік навчання: 2024-2025, Семестр: 8, 8

Кількість кредитів: денна ф/н - 3, заочна ф/н - 3

Обсяг годин: денна ф/н - 90, заочна ф/н - 90

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль – екзамен

Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття

Назва освітнього компоненту	<u>Міжнародний захист прав людини</u> <u>International protection of human rights</u>
Викладач	Юрчишин Наталія Геннадіївна , доцент кафедри міжнародного, конституційного та адміністративного права Івано-Франківського навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент Івано-Франківськ, вул. Максимовича, 13 каб. 309
E-mail:	nataliur1980@gmail.com
Консультації викладача	Чт. 14.00-16.00

1. Коротка анотація до курсу: Міжнародний захист прав людини є наскрізною темою всіх програм і стратегій ООН в таких ключових галузях, як мир і безпека, розвиток, гуманітарна допомога та економічні і соціальні питання. Одним з найважливіших досягнень ООН є створення всеосяжного зводу законів в галузі прав людини – універсального кодексу, що захищається на міжнародному рівні, до якого може приєднатися будь-яка держава і до реалізації якого прагнуть всі люди. Організація визначила широке коло визнаних на міжнародному рівні прав, включаючи цивільні, культурні, економічні, політичні та соціальні права. Вона також створила механізми заохочення і захисту цих прав і сприяння державам у виконанні взятих на себе зобов'язань. Міжнародний захист прав людини продовжує розвиватися одночасно з процесом формування нових правових систем, які декларують в своїх конституціях ідеї верховенства права і поваги до прав людини.

Наразі слід розглядати доктринальні підходи до взаємодії міжнародного і національного права, до легітимності універсальних міжнародно-правових стандартів та їх ролі в захисті індивідів на національному рівні в контексті практичних питань та викликів, які існують на міжнародному та національному рівнях. Галузь прав людини знаходиться в процесі постійного розвитку за допомогою вироблення нових міжнародних та національних правових інструментів.

2. Формат курсу: Очний та/або змішаний.

3. Компетентності, які мають бути сформовані у результаті опанування навчальної дисципліни:

Інтегральні компетентності: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у

галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК4.Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6.Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8.Здатність бути критичним і самокритичним

ЗК9.Здатність працювати в команді.

ЗК10.Здатність діяти на основі етичних та національно-патріотичних міркувань (мотивів).

ЗК11.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12.Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК13.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК14.Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК16.Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні компетентності:

СК1.Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2.Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3.Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4.Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК5.Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК7.Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8.Здатність застосовувати правові принципи та доктрини

СК10.Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин

СК11.Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12.Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції

СК13.Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК16.Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК17.Здатність виділяти юридично значимі факти у різних правових ситуаціях.

4. Програмні результати навчання:

ПРН1.Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН 2.Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

ПРН 3.Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел

ПРН5.Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю

ПРН6.Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 8.Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права

ПРН 10.Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої технології.

ПРН 11.Мати базові навички риторики

ПРН 12.Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло

ПРН13.Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ПРН 14.Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

ПРН 15.Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних

ПРН 17.Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

ПРН 19.Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 20.Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки

ПРН 23.Використовувати психологічні прийоми та методи під час вирішення конкретних правових ситуацій

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (ДФ)	Загальна кількість годин (ЗФ)
лекції	20	10
семінарські заняття	20	6
індивідуальна робота	10	10
самостійна робота	40	64
всього	90	90

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – доступ до мережі Internet за умови змішаного формату курсу, конспект лекцій, система мультимедійних презентацій та засоби інтерактивного навчання, мультимедійне забезпечення в порталі ZOOM.

7. Зміст освітнього компонента:

Лекційні заняття			
	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Поняття та особливості міжнародного захисту прав та свобод людини	2	2
Тема 2.	Правова основа міжнародного захисту прав та свобод людини	2	2
Тема 3.	ООН та інші універсальні органи щодо міжнародного захисту прав та свобод людини	2	2
Тема 4.	Досвід країн ЄС у захисті прав людини	2	2
Тема 5.	Захист прав людини у країнах Африки	2	2
Тема 6.	Система захисту прав людини у мусульманських країнах	2	
Тема 7.	Міжамериканський досвід захисту прав людини	2	
Тема 8.	Захист прав людини, що здійснює ОБСЄ	2	
Тема 9.	Поняття та особливості міжнародного судочинства	4	

Семінарські, практичні заняття			
	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Поняття та особливості міжнародного захисту прав та свобод людини	2	2
Тема 2.	Правова основа міжнародного захисту прав та свобод людини	2	2
Тема 3.	ООН та інші універсальні органи щодо міжнародного захисту прав та свобод людини	2	2
Тема 4.	Досвід країн ЄС у захисті прав людини	2	
Тема 5.	Захист прав людини у країнах Африки	2	
Тема 6.	Система захисту прав людини у мусульманських країнах	2	
Тема 7.	Міжамериканський досвід захисту прав людини	2	
Тема 8.	Захист прав людини, що здійснює ОБСЄ	2	
Тема 9.	Поняття та особливості міжнародного судочинства	4	

Самостійна робота			
	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Поняття та особливості міжнародного захисту прав та свобод людини	4	8
Тема 2.	Правова основа міжнародного захисту прав та свобод людини	4	8
Тема 3.	ООН та інші універсальні органи щодо міжнародного захисту прав та свобод людини	4	8
Тема 4.	Досвід країн ЄС у захисті прав людини	4	8
Тема 5.	Захист прав людини у країнах Африки	4	8
Тема 6.	Система захисту прав людини у мусульманських країнах	4	6
Тема 7.	Міжамериканський досвід захисту прав людини	4	6
Тема 8.	Захист прав людини, що здійснює ОБСЄ	4	6
Тема 9.	Поняття та особливості міжнародного судочинства	8	6

8. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

9.Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно та переконливо; самостійно розкриває власні обдарування і нахили	відмінно	Зараховано
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	Зараховано
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	задовільно	
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (половина балів з максимально можливих). Перескладання модулів відбувається із дозволу Директора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: визначається Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положенням «Про дотримання академічної доброчесності в Івано-Франківському навчально-науковому юридичному інституті НУ «ОЮА». Дотримання академічної доброчесності передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Вимоги до семінарських занять	Семінарські заняття передбачають обговорення питань теми, розгляд нормативно-правової бази, проведення дискусій з основних проблем і питань, які розглядаються на семінарському занятті. Робота на семінарському занятті передбачає усне та письмове опитування.
Вимоги до індивідуальної роботи	При написанні рефератів з навчальної дисципліни «Міжнародний захист прав людини» студенти повинні не лише здійснити реферування теоретичного матеріалу, але й ознайомитись і опрацювати спеціальну літературу та нормативно-правові акти, які стосуються обраної теми роботи та провести її детальний теоретико-прикладний аналіз.
Вимоги до самостійної роботи	Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних теоретичних та практичних питань, написанні рефератів, есе, тез та статей. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.
Умови підсумкового контролю	Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю, екзамену.

11. Рекомендована література

1. Задорожна С. М. Загальні принципи міжнародного права: еволюція та сучасність : монографія. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 360 с.

2. Міжнародне право у світі динамічних змін: контури майбутнього міжнародного правопорядку: колектив. Монографія. За наук. ред. В. Репецького, І. Земана, В. Гутника. Львів-Дрогобич : Коло, 2021. 420 с.

3. Міжнародне публічне право : підручник: у 2 т. Т. 1. В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін. ; за ред. В. В. Мицика. Харків : Основи теорії. 2019. Т. 1. 416 с.

4. Стецюк Н. Конституція Української Народної Республіки 1918 року: теоретико-правова характеристика. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки. № 960. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. Вип. 20. С. 155-161.

5. Міжнародне публічне право : підручник . За ред. В. М. Репецького. 2-ге вид., стер. Київ : Знання, 2012. 437 с.

11.1.Основна:

1. Буткевич О.В. Історія міжнародного права: підручник. К.: ЛіраК, 2021. 416 с.
2. Войціховський А.В. Міжнародне право: підручник. Х.: Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с.
3. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. За ред. О.Б.Онишко. Л.: Львівськ. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 540 с.
4. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т.. За ред. В.В. Мицика. Х.: Право, 2020. Т. 1. Основи теорії. 416 с.
5. Міжнародно-правовий захист прав людини: навч.-метод. посіб. з тестовими завданнями для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання (ЗНО). За ред. М.Р. Аракеляна. О.: Фенікс, 2019. 194 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/26834>
6. Міжнародне публічне право: основи теорії: навч.-метод. посіб. Х.Н. Бехруз, С.С. Андрейченко, М.В. Грушко та ін. О.: Вид-во «Юридика», 2023. 252 с.
7. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародний захист прав людини: навч. посіб. Х.: Право, 2019. 310 с.

11.2. Допоміжна:

Нормативно-правові джерела

1. Акт проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради Української РСР від 24 серпня 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12#Text>
2. Європейська конвенція з прав людини з поправками, внесеними відповідно до положень Протоколів № 11, 14 та 15 з Протоколами № 1, 4, 6, 7, 12, 13 та 16. URL: https://www.echr.coe.int/documents/convention_ukr.pdf
3. Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
4. Європейська соціальна хартія. 1996. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text
5. Європейська конвенція з прав людини, 1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
6. Конвенція ООН про права дитини, 1989. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
7. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, 1984. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text
8. Конституція України. 1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
9. Міжнародний білль про права людини. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=65140

Допоміжна

1. Аббакумова Д.В., Щокін Ю.В., Анакіна Т.М. та ін. Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: компендіум / за заг. ред.: О.В. Сердюка, І.В. Яковюка. 2-ге вид., доповн. Х.:Право, 2019. 404 с.
2. Бехруз Х.Н., Аракелян М.Р., Андрейченко С.С. та ін. Міжнародне право та євроінтеграційні перспективи України: сучасні виклики: колективна монографія. О.: Фенікс, 2023. 498 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/26023>

3. Бехруз Х.Н., Цибульська О.Ю. Право міжнародних організацій: навч.-метод. посіб. [Електронне видання]. За ред. Х.Н. Бехруза; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». О.: Фенікс, 2022. 40 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/1130023470>
4. Белогубова О.О., Мануїлова К.В., Музика В.В. Право зовнішніх зносин: навч.-метод. посібник. Х.: Видав. дім «Гельветика». 2022. 90 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/16273>
5. Богдан Ю.В. Конституційно-правові основи забезпечення доступу до інформації в Україні та країнах Європейського Союзу: монографія. К.: 7БЦ, 2021. 204 с.
6. Буткевич О. В. Історія міжнародного права: підручник. К.: Видавництво Ліра-К, 2019. 416 с.
7. Гриб А.М. Міжнародно-правовий захист прав дітей в Інтернеті. Прикарпатський юридичний вісник. 2022. № 6. С. 222-226. <https://doi.org/10.32782/pyuv.v6.2022.42>
8. Гриб А.М. Обмеження права на свободу творчості в прецедентній практиці Європейського суду з прав людини. Juris Europensis Scientia. 2022. № 6. С. 88-94. <https://doi.org/10.32782/chem.v6.2022.17>
9. Владишевська В.В., Дронов В.Ю., Гриб А.М. Загальні засади міжнародно-правового захисту прав людини. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. № 3. С. 405-411. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.03.73>
10. Міжнародний захист прав людини: навч. посіб. Л.Р. Наливайко, К.В. Степаненко, Є.М. Щербина. Дніпро: ДДУВС, 2020. 260 с.

11.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. <https://www.un.org/ru/> сайт Організації Об'єднаних Націй;
2. <https://ukraine.un.org/uk> сайт Представництва ООН в Україні;
3. <https://www.icj-cij.org/ru> сайт Міжнародного суду ООН;
4. <https://www.un.org/en/ga/> сайт Генеральної Асамблеї ООН;
5. <https://www.un.org/securitycouncil/> сайт Ради безпеки ООН;
6. <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/Pages/Home.aspx> сайт Ради ООН з прав людини;
7. <https://www.unhcr.org> сайт Управління Верховного комісара ООН у справах біженців;
8. <https://www.coe.int/ru/> сайт Ради Європи;
9. <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&> сайт Європейського суду з прав людини;
10. <https://europa.eu/> сайт Європейського Союзу;
11. https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk сайт Представництва Європейського Союзу в Україні;
12. <http://www.corteidh.or.cr> сайт Міжамериканського суду з прав людини;
13. <https://www.icrc.org/ru> сайт Міжнародного Комітету Червоного Хреста;
14. <http://www.kmu.gov.ua/control> – сайт Кабінету Міністрів України;
15. <http://www.minjust.gov.ua/> – сайт Міністерства юстиції України;
16. <http://www.mon.gov.ua> – сайт Міністерства освіти і науки України;
17. <http://mfa.gov.ua/ua> – сайт Міністерства закордонних справ України.

Доцент кафедри міжнародного,
конституційного та адміністративного
права, кандидат юридичних наук, доцент

Наталія ЮРЧИШИН